

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisli se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrtice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Zjedinjenje moči.

Že od nekdanj velja prigovor: „Sloga jači, nesloga tlači“ in če se ogledamo po svetu, lahko vidimo, da vsaka država, vsako ljudstvo na to dela, da bi se moči v državi, oziroma v ljudstvu, kolikor le mogoče, zjedini. Glejmo na mogočno nemško državo, tam se vidi, da je glavni cilj vseh vladarjev na to meril, da bi se posamezne male države odstranile in po veliki francoski vojski leta 1870 posrečilo se je Prusom vse države velikega nemškega sveta zjediniti in tako je nastalo mogočno nemško cesarstvo, katero tako rekoč celemu svetu služi kot izgled, kaj da premore zjedinjena moč. Nič manj je veliko rusko cesarstvo od nekdanj na to delalo, da se raztrošene moči zbirajo, še v najnovejšem času je to ruska vlada pokazala s tem, da je Nemece silila se drugje naseliti ali ruski jezik popolnoma sprejeti in da je židove v mesta zganjala in njim le dovolila se z obrtjo preživljati, da hoče biti jedina, kolikor mogoče, neodvisna od tujih razmer.

• Poglejmo v našo državo v avstrijsko; nekatera mesta, kakor Gradec, so po svojih občinskih zastopih sklenila, da nihče ne dobi službe, ako ni čisti, pravi Nемец; nekatere hranilnice (tudi Mariborska in Celjska) so sklenile, da nobeden prosilec ne dobi denarjev iz njihovih hranilnic, ako niso vsa pisma čisto nemška; kažejo nam tedaj naši nasprotniki dovolj jasno, da je njim prva skrb narodnost, da hočejo svojo moč v narodnem zjedinjenem gospodarstvu ohraniti in množiti; le na Slovenskem bi to moralo drugače biti; imamo med nami žal še le preveč tujih elementov, kakor advokate, notarje, obrtnike, kateri za slovensko ljudstvo nimajo srca, temveč le na pomnoženja svojih koristi in sicer nemških koristi gledajo in delajo. Znano je, da je na primer v čisto slovenskem okraju sv. Lenarta neznatna trojica nemško mislečih gospodov po vsej sili se trudila narodno življenje zatreti in vse po-

skusila, da zopet nemška stranka do zmage pride. Pregarjali so pošteno s Slovenci čutečega gospoda okrajnega sodnika in žal, posrečilo se njim je ga odpraviti, ovadili so druge narodne gospode, tožili so celo na višje oblasti, da hranilnica, katera je v kmetijskih slovenskih rokah in le ima slovenske denarje vložene, ni več varna, hočejo naši nasprotniki na tak način denarno moč zopet v roke dobiti in s slovenskim denarjem gospodariti; in nesramnost nemčurjev je tako daleč segla, da je nek nemški advokat dal očitno pri cerkvi razglasiti: „Kdor noče imeti zveze s slovensko hranilnico, naj pride k temu advokatu, on vse zastonj naredi, da se denarji iz nemških zavodov dobivljajo“.

Treba je tedaj slovenskemu kmetu oči odpreti; znano je, da nobeden advokat zastonj nič ne more delati, to nasprotuje časti, tudi dobro vemo, da vsaki človek — tudi advokat — mora in hoče zaslužiti, da živi. Žalostno je, da se poštenje na domači zemlji od tujih, nam sovražnih ljudi hoče krasti in mi le želimo, da bi naši slovenski kmetje nasprotni nesramnosti pravočasno sprevideli in se odvrčali od teh hujskarjev, katerim je le mar za lastni žep!

Zjedinjeni tedaj moramo biti in se od nasprotnikov učiti; nobeden Slovenec naj ne podpira svojih sovražnikov; kupujte pri svojih, nosite vaše denarje v narodne, to je domače slovenske hranilnice in posojilnice, idite k domačim, nam prijaznim notarjem in advokatom! Takega zadržanja Vam nihče ne more braniti, saj se Vi na tanko po naročilu nasprotnikov ravirate. Nемец reče: „Svoji k svojim“, to načelo mora tedaj tudi veljati za Vas Slovence in treba je, da te nauke vsaki slovenski gospodar strogo izpolnjuje. Ne dajmo se preslepiti, nemška država je dovolj mogočna; naša slovenska zemlja mora ostati za naše namere, prosta od nesrečnega tujega jarma. Kam bi pa naj šel slovenski delavec, slovenski advokat, ako ga na nemški zemlji itak ne trpijo? Na-

ravno je, da si vsaki domačin na svojih tleh zaslužek išče; tega ni treba na dolgo še razpravljati.

Bodimo Slovenci jedini; v pošteni narodni zvezi dosegli bomo svoje namene in kruti sovražnik nas bo pustil gotovo pri miru, ako vidi, da smo dosti zavedni in hočemo na svoji zemlji med svojimi biti, saj imamo obilno svojih denarnih zavodov, imamo poštene, svoje gospode vsake vrste in tirjati samo treba, da se narodno zjedinenje po postavah, od presvitlega cesarja samega potrjenih, kmalu dovrši. Vsaki slovenski gospodar pa mora sam pripomagati, da se reši tujih sil in le one podpira, kateri so iz njegove krvi, — tedaj bodimo jedini in ohranimo si lepo našo domovino, po kateri tako željno naši nasprotniki segajo. Brat,

Okr. zastop v Brežicah.

Zopet so potekla tri leta, res za nas Slovence dolga leta sužnosti, kar je bil okrajni zastop izvoljen ali bolje rečeno vsiljen, zakaj njega udi niso bili vsi po lastni in prosti volji volilcev izvoljeni, kakor to volilni red zahteva. Mnogim so se naši ponemčenci s svojim prilizovanjem in dobrikanjem vsilili, da so jih volili; drugim so obetali hribe in doline, drugim zopet z vso silo pretili in se jim grozili, ako jih ne volijo. Ako toraj celo volitev (?) dobro pregledamo, bode jih le malo, kateri so po pravem potu do izvolitve prišli.

Kdo so pa tisti, ki se vsakokrat tako sladki in ljubeznjivi delajo, in še se celo naši bratje imenujejo in z nami po domače govoriti znajo, kedar se volitve bližajo? To so tisti naši prijatelji, ki nas le ob času volitve poznajo in se takrat za volilci plazijo, kakor lisjaki za kurami, da bi katerega ujeli. Tačas teče jim gladko naš mili jezik, pozneje pa, ko zopet svoje mandate dobijo, je zopet le vse „tajč“, slovenski jezik je le k večjemu še za hlapce in deklice, za take olikance (!) je veliko, veliko prenzek, neokreten in „pregmanj“.

Kaj pa tiči prav za prav v okrajnem zastopu, da se tako potegujejo za-nj in kako oblast ima okr. zastop? Kakor veste, je okr. zastop politična naprava, ki se uvrsti med deželni odbor in med občine, moral bi toraj zlaževati delo obeh. Okrajni zastop skrbi: 1. za to, da so ceste v lepem redu, 2. voli za okrajni šolski svet pet svetovalcev in doloci v njem večino, ima toraj pri šolstvu velevažno besedo, 3. smeje naložiti okrajne doklade na davek in 4. jemati v službo lastne uradnike in druge služabnike, katerim tudi plačo določuje. Ima pa nadalje okr. zastop pravico občine in njih premoženje nadzorovati, njim več, kakor 20 % občinske doklade dovoliti in celo tudi županom

ukaze dajati in jim globe do 50 gld. na korist okr. blagajnice nakladati.

Iz tega je razvidno, kako moč ima okraj. zastop, in res dokaj moči ima po postavi in nekaj si pa je še (naš Brežiški namreč) tudi sam prilasti. Kakor že rečeno, ima okraj. zastop ceste nadzorovati, da so v lepem redu. Ali se je pa to pri nas do sedaj tudi vestno izvrševalo? Nikakor ne. Tiste ceste, po katerih se naši gospodje bolj vozijo, so gotovo boljše, za druge pa kaj radi pozabijo; tako je bila n. p. proga Črnc-Globoko lani še le meseca decembra posuta in še takrat bolj z zemljo, kakor s prodcem. Kdo naj bi pa tudi nadzoroval, ali se delo v pravem času in pa vestno opravlja? Morda g. načelnik Del Cot ali njegov tajnik Jaka? Oj Jaka že pride, akoravno ne po celi progi, vendar pa do svojih privržencev, pa takrat so le kure bolj v strahu, kakor pa delavci, katere bi on nadzorovati moral. Ali saj tudi nimajo naši mestjanje časa, da bi za okraj skrbeli, skrbijo za „šulverein“, za „Südmark“, veliko skrbi jim tudi dela, kako bi nemškega pridigarja dobili, potem dopisujejo tudi prav marljivo v „Vahtarico“ in tam prazno slamo mlatijo in dobro, debelo lažejo. Naj le eno laž razložim. V nekem dopisu iz Brežic v „Vahtarico“ je stalo, da je neka udova Cvirn ponudila pooblastilo za volitev v deželni zbor. To je pa prav grda laž, kajti tisto jutro, ko je bila potem volitev, pripeljali so se na vse zgodaj po pooblastilo in sicer g. Franc Varlec in dva g. financarja. Pri vsem tem bilo je pa še to prav smešno, da naši veliko-nemci še postav za volitve ne poznajo, kajti omenjena Cvirn ima še živega moža! Kako sme toraj kdo drugi s pooblastilom voliti? Ali ni bilo g. komisarja poleg? Se pač prav lepo izpolni pregovor: „V sili zlodej muhe žre!“ — Oj za silo je vse dobro! (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Deželna razstava v Gradci.

(Dalje.)

G. Samassa iz Ljubljane razstavil je različno cerkveno opravo, zvonove in razno medeno orodje. Brizgalnice so vse sorte in vsako gasilno orodje, kar se ga rabi o požarih. Zanimiva je tudi zbirka raznega orodja in reči, katere se iz cementa delajo.

Neka Dunajska tvrdka razstavila je različno orodje za kruljave in pohabljenе ude.

Gozdarstvo je tudi podučljivo. Tam so semena, pa tudi nasajene gozdne mladike in različni gozdni les, modeli, kako se gozdi po ravnini in bregovih oskrbujejo, kako se po različnih načinih v denar spravi razno gozdno orodje za sajenje sadik in podiranje, različni